

Leerplan

STUDIEGEBIED

VOEDING

Secundair volwassenenonderwijs
Modulaire opleiding
Hulpkelner
BO VO 003

Naam	Code	Lestijden	Vak
Basis zaal	M VO G002	10 TV - 30 PV	Hotel Praktijk hotel
Onthaal en omgang met gasten	M VO G004	10 TV - 30 PV	Hotel Praktijk hotel
Interactie zaal/keuken	M VO G005	10 TV - 30 PV	Hotel Praktijk hotel
Zaalvoorbereiding en bediening van gasten	M VO G041	20 TV - 60 PV	Hotel Praktijk hotel
Zaalversnijdingen en bereidingen	M VO G042	10 TV - 30 PV	Hotel Praktijk hotel
Drankenkennis, bar en cocktails	M VO G043	10 TV - 30 PV	Hotel Praktijk hotel

Meewerkende centra voor volwassenenonderwijs

Ingrid Van Cauter Katrien De Dobbeleer Sevenants Karine Jaonnes Buyle Luc Simons Guido Deville Francis Van Buggenhout	CVO Elishout COOVI
Danny Schamphelaere Frans De Clerck	CVO Leerdorp Gent
Ginette Janssens	CVO 'de Ledebaan de Welvaart'
Herman De Pooter	PCVOA
Mia Dejager	CVO VIVO
Marleen Kauffmann Karel Steegmans	VSPW Hasselt
Bavo Van Soom Dirk Bokken Johan Vandenbranden	OVSG

Inhoudstafel

1	Inleiding	7
1.1	Algemene inleiding	7
1.2	Inhoud	7
1.3	Modules	8
1.4	Niveau en soort vak	8
2	Beginsituatie	9
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	10
3.1	Doelstellingen	10
3.2	Sleutelvaardigheden	11
4	Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen	12
5	Evaluatie van de cursisten	14
5.1	Evaluatie in het volwassenenonderwijs	14
5.2	Doel van evaluatie	14
5.3	Kwaliteit van de evaluatie	14
6	Module: Basis zaal - G002 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)	15
6.1	Algemene doelstelling van de module	15
6.2	Beginsituatie	15
6.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	16
7	Module: Onthaal en omgang met gasten - G004 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)	18
7.1	Algemene doelstelling van de module	18
7.2	Beginsituatie	18
7.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	19
8	Module: Interactie zaal/keuken - G005 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)	21
8.1	Algemene doelstelling van de module	21
8.2	Beginsituatie	21
8.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	22
9	Module: Zaalvoorbereiding en bediening van gasten - G041 - 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)	24
9.1	Algemene doelstelling van de module	24
9.2	Beginsituatie	24
9.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	25
10	Module: Zaalversnijdingen en -bereidingen - G042 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)	28
10.1	Algemene doelstelling van de module	28
10.2	Beginsituatie	28
10.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	29
11	Module: Drankenkennis, bar en cocktails - G043 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)	32
11.1	Algemene doelstelling van de module	32
11.2	Beginsituatie	32
11.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	33
12	Bibliografie	37
12.1	Algemeen	37
12.2	Restaurant	39

12.3	Dieetmaaltijden	39
12.4	Dienst aan de kaart/keuken	40
12.5	Toonbankbediening - Grootkeukenvoorbereiding	40
12.6	Wildbereidingen	40
12.7	Drankenkennis, bar & cocktails	40
12.8	Modetrends	41

1 Inleiding

1.1 Algemene inleiding

De beroepsopleiding **Hulpkelner** hoort thuis in het studiegebied Voeding. Van deze opleiding is er geen beroepsprofiel gemaakt.

De Hulpkelner onderhoudt en maakt (mastiek) van zaalmateriaal of –meubilair schoon; hij helpt bij de mise-en-place meubilair en materiaal (schikt tafels en stoelen); hij legt linnen en plooit servetten; hij plaatst borden, bestek en vaatwerk; hij decoreert zaal en tafels (tafelversieringen, bloemen, e.a.); hij helpt bij de mise-en-place dienstmateriaal (brood, boter, warmplaatjes, linnen, e.a.); hij helpt bij de mise-en-place voor aperitieven, nagerechten en koffie, plus toebehoren (aperitiefhapjes, kaasplank, mignardises, dressings, fruitsalades, ...); hij helpt bij de mise-en-place dranken (ophalen en aanvullen van water, bier, aperitieven, wijnen en digestieven). Tijdens de dienst brengt hij de gerechten en benodigdheden aan in opdracht van de rangleider; hij ruimt af (commis de suite of suiteur: haalt gerechten af in de keuken en brengt deze naar de diensttafel; commis débasseur: ruimt de diensttafel af en brengt de borden en gebruikte benodigdheden naar de spoelkeuken). Na de dienst ruimt hij de tafels af en doet de mise-en-place voor de volgende dienst; hij schikt en bergt het bedieningsmateriaal op; hij zorgt voor de orde en netheid in de zaal; hij neemt deel aan de voorbereiding en uitvoering van festiviteiten, banketten en buffetten.

1.2 Inhoud

In de opleiding **Hulpkelner** worden basisvaardigheden en technieken aangeleerd met betrekking tot het bedienen van gasten en het uitvoeren van werkzaamheden in de zaal.

Na de opleiding kan de cursist:

- richtlijnen met betrekking tot veilig, hygiënisch, milieubewust en ergonomisch werken naleven
- de lokalen en het zaalmaterieel onderhouden
- over de sector een algemeen beeld weergeven
- onder begeleiding de voorbereidende werkzaamheden voor de dienst uitvoeren
- onder begeleiding een zaal klaarzetten
- onder begeleiding de omgang met gasten verzorgen
- onder begeleiding gasten bedienen
- onder begeleiding de werkzaamheden in de zaal uitvoeren
- de werkzaamheden in de zaal uitvoeren
- eenvoudige zaalbereidingen voorbereiden
- specifieke zaalbereidingen uitvoeren
- zaalversnijdingen voorbereiden
- gasten bedienen
- de bar voorbereiden
- alcoholvrije dranken schenken
- bier schenken
- de bar voorbereiden
- alcoholhoudende dranken schenken
- cocktails en gemengde dranken schenken
- warme dranken schenken
- wijn schenken.

1.3 Modules

De opleiding bestaat uit 6 modules:

- Basis zaal 40 Lt
- Onthaal en omgang met gasten 40 Lt
- Interactie zaal/keuken 40 Lt
- Zaalvoorbereiding en bediening van gasten 80 Lt
- Zaalversnijdingen en –bereidingen 40 Lt
- Drankenkennis, bar en cocktails 40 Lt

De totale opleiding omvat dus 280 Lt.

De modules *“Basis zaal”*, *“Onthaal en omgang met gasten”*, *“Interactie zaal/keuken”*, *“Zaalversnijdingen en –bereidingen”* en *“Drankenkennis, bar en cocktails”* zijn instapvrije modules. De modules *“Basis zaal”*, *“Onthaal en omgang met gasten”* en *“Interactie zaal/keuken”* zijn de instapvoorwaarde voor de module *“Zaalvoorbereiding en bediening van gasten”*.

1.4 Niveau en soort vak

De opleiding omvat het totaal van 280 Lt:

- 70 Lt TV
- 210 Lt PV

Alle modules worden ingedeeld als onderwijs van de tweede graad van het secundair beroepsonderwijs.

2 Beginsituatie

De cursisten dienen te voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

3 Algemene doelstellingen van de opleiding

3.1 Doelstellingen

De beroepsopleiding **Hulpkelner** hoort thuis in het studiegebied Voeding. Van deze opleiding is er geen beroepsprofiel gemaakt.

De Hulpkelner onderhoudt en maakt (mastiek) van zaalmateriaal of –meubilair schoon; hij helpt bij de mise-en-place meubilair en materiaal (schikt tafels en stoelen); hij legt linnen en plooit servetten; hij plaatst borden, bestek en vaatwerk; hij decoreert zaal en tafels (tafelversieringen, bloemen, e.a.); hij helpt bij de mise-en-place dienstmateriaal (brood, boter, warmplaatjes, linnen, e.a.); hij helpt bij de mise-en-place voor aperitieven, nagerechten en koffie, plus toebehoren (aperitiefhapjes, kaasplank, mignardises, dressings, fruitsalades, ...); hij helpt bij de mise-en-place dranken (ophalen en aanvullen van water, bier, aperitieven, wijnen en digestieven). Tijdens de dienst brengt hij de gerechten en benodigdheden aan in opdracht van de rangleider; hij ruimt af (commis de suite of suiteur: haalt gerechten af in de keuken en brengt deze naar de diensttafel; commis débasseur: ruimt de diensttafel af en brengt de borden en gebruikte benodigdheden naar de spoelkeuken). Na de dienst ruimt hij de tafels af en doet de mise-en-place voor de volgende dienst; hij schikt en bergt het bedieningsmateriaal op; hij zorgt voor de orde en netheid in de zaal; hij neemt deel aan de voorbereiding en uitvoering van festiviteiten, banketten en buffetten.

In de opleiding **Hulpkelner** worden basisvaardigheden en technieken aangeleerd met betrekking tot het bedienen van gasten en het uitvoeren van werkzaamheden in de zaal.

Na de opleiding kan de cursist:

- richtlijnen met betrekking tot veilig, hygiënisch, milieubewust en ergonomisch werken naleven
- de lokalen en het zaalmaterieel onderhouden
- over de sector een algemeen beeld weergeven
- onder begeleiding de voorbereidende werkzaamheden voor de dienst uitvoeren
- onder begeleiding een zaal klaarzetten
- onder begeleiding de omgang met gasten verzorgen
- onder begeleiding gasten bedienen
- onder begeleiding de werkzaamheden in de zaal uitvoeren
- de werkzaamheden in de zaal uitvoeren
- eenvoudige zaalbereidingen voorbereiden
- specifieke zaalbereidingen uitvoeren
- zaalversnijdingen voorbereiden
- gasten bedienen
- de bar voorbereiden
- alcoholvrije dranken schenken
- bier schenken
- de bar voorbereiden
- alcoholhoudende dranken schenken
- cocktails en gemengde dranken schenken
- warme dranken schenken
- wijn schenken.

3.2 Sleutelvaardigheden

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Abstract denken	In staat zijn verder te denken dan concreet waarneembare gegevens.	SV01
Accuratesse	In staat zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvatting en achtergronden).	SV06
Dienstverlenende vaardigheid	In staat zijn om op vraag en proactief diensten of zorg te verlenen.	SV08
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om ondanks moeilijkheden op een doel gericht te blijven.	SV09
Een werkplan kunnen maken	In staat zijn om op systematische wijze te beslissen welke stappen men bij de uitvoering van een taak zal zetten.	SV10
Flexibiliteit	In staat zijn om zich aan te passen aan wijzigende omstandigheden, onder meer middelen, doelen, mensen en procedures.	SV12
Kunnen omgaan met informatie	In staat zijn informatie te verwerken, te verzamelen en te verstrekken.	SV16
Leerbekwaamheid	In staat zijn om, via geëigende leerprocessen, zijn competenties te verbreden en te verdiepen.	SV18
Productieve taalvaardigheid Nederlands	In staat zijn zich op adequate wijze mondeling en schriftelijk in het Nederlands uit te drukken.	SV25

4 Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen

Algemene materiële benodigdheden	Specifieke benodigdheden module café	Specifieke benodigdheden modules zaal
Onderhoudsmateriaal en- materieel volgens HACCP richtlijnen	Toog met 2 wasbakken en tapinstallatie met toebehoren	Meubilair
Aangepaste werkruimte met warm en koud water	Glazen geschikt voor easy-drinking bieren en degustatiebieren	Restauranttafels
Kookfornuis	Espressomachine	Toontafel
Werktafels	Cona-installatie	Restaurantstoelen
Koelkast	Melior-kan	Dienstcommode met opbergmogelijkheden voor linnen
Afwasmachine	Theekan	Restaurantlinnen
Diepvriezer	Poselein	Tafelmoltons
Vaatwas/afwasbak	Steamer, regeneratiefunctie is misschien niet overal aanwezig.	Tafellakens
Combisteamer		Tafelnaperonnes
Frituurketel		Servetten
Grondstoffenspoelbak		Flambeerwagen met gasbekkens
Microgolfoven		Tafelcomforen
Kookpotten en pannen		Groot zaalmaterieel
Kommen		Verwarmplaten
Snijplanken		Bordenwarmkast
Zeven allerlei		Zalmplank
Messen allerlei		Hamtang
Vorken allerlei		Sausplanken met sausgleuf
Lepels allerlei		Voorsnijmessen voor vis/vlees
Salamander		Ronde/ rechthoekige dienplateaus
Bakmaten		Waterkaraffen
Grill		Wijnmandjes
Cutter		Sabayon-sauteuses
Schuimspanen		Inox kloppers
Weegschaal		Suikerstrooiers
Elektronische weegschaal		Citruspers
Keukenrobot voor kleine hoeveelheden		Glaswerk
Klopper/menger met toebehoren		Tafelgerei en serveergerei
Bakoven		Speciaal tafelgerei
Bakplaten		Serveermateriaal
Vormen allerlei		Kruidenkast
Maatbekers		
Robotcoupe		
Vleessnijmachine		
Groentensnijder		

Algemene materiële benodigdheden	Specifieke benodigdheden module café	Specifieke benodigdheden modules zaal
Groentendroger Kloppers en spatels Presentatieschotels Thermometer		

5 Evaluatie van de cursisten

5.1 Evaluatie in het volwassenenonderwijs

In de laatste decennia heeft zich een nieuwe ontwikkeling voorgedaan in het denken over evaluatie. Evaluatie wordt niet meer als een afzonderlijke activiteit beschouwd die louter gericht is op de beoordeling van de cursist, maar wordt nu vooral als een inherent deel van het onderwijsleerproces benaderd. Didactische evaluatie geeft informatie aan cursisten en leraren over het succes van het doorlopen leerproces en biedt zodoende de kans om het rendement van cursisten én leraren te optimaliseren.

5.2 Doel van evaluatie

- In de eerste plaats worden de sterke en de zwakke punten van de cursist opgespoord (diagnose). Indien nodig kan remediëring en bijkomende begeleiding voorzien worden. De cursist wordt door de evaluatie gestimuleerd om over zijn eigen leerproces te reflecteren.
- Een evaluatie verschaft ook duidelijkheid over wat van de cursist verwacht wordt en in welke mate hij al dan niet aan de vooropgestelde criteria voldoet. In overleg met de cursist kunnen de evaluatiegegevens gebruikt worden om beslissingen te nemen over het verdere traject. Het valt aan te bevelen om de evaluatiecriteria vooraf duidelijk aan de cursisten mee te delen. Deze criteria worden ook best vooraf besproken in de vakgroep.
- Op basis van de evaluatiegegevens kan de leraar beslissen om het onderwijsleerproces al dan niet bij te sturen en om wijzigingen aan te brengen in zijn didactisch handelen.

5.3 Kwaliteit van de evaluatie

Een relevante evaluatie beantwoordt aan een aantal criteria. Validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en didactische relevantie zijn criteria die bijdragen tot de kwaliteit van de evaluatie.

Validiteit geeft aan in welke mate de evaluatiescores een maat zijn voor de beheersing van de beoogde doelstellingen. Betrouwbaarheid slaat op het feit of de scores technisch eerlijk, correct en juist zijn. Evaluatie is transparant indien de cursisten over alle nodige informatie beschikken, zowel voor een degelijke voorbereiding als voor de concrete uitvoering van de evaluatietask (examen, toets, oefening, opdracht, ...), zodat de evaluatie aan hun verwachtingspatroon voldoet. De evaluatie is didactisch relevant als zij bijdraagt tot het leerproces.

6 Module: Basis zaal - G002 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)

– Administratieve code: 9439

6.1 Algemene doelstelling van de module

Aan de hand van eenvoudige handelingen verkrijgt men een inzicht in het werk in de zaal. De nadruk ligt op:

- het voorbereiden en klaarzetten van een zaal
- een beeld krijgen van de sector met zijn verschillende mogelijkheden.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

6.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

6.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De werkplek kunnen onderhouden. Het zaalmaterieel kunnen sorteren. Het zaalmaterieel kunnen reinigen. Het zaalmaterieel kunnen opbergen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen opruimen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen schoonmaken. Met reinigingsproducten en -middelen kunnen omgaan. Met desinfecteringsproducten en -middelen kunnen omgaan.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	Onderhoud <ul style="list-style-type: none"> • Lokalen • Zaalmateriaal 	De algemene reiniging van het restaurant; Het preventief dagelijks onderhoud. Het onderhoud met contract.
Verschillende types van bedrijven kunnen herkennen. Diverse beroepen binnen de sector kunnen situeren. De taken eigen aan de beroepen binnen de sector kunnen onderscheiden.	BC 03 BC 03 BC 03	Algemeen beeld sector	
Tafels en stoelen kunnen schikken. Het zaalmaterieel kunnen mastiekeren. Dienstmaterieel kunnen klaarzetten Een standaardtafel kunnen dekken.	BC 04 BC 04 BC 04 BC 04	Vorbereidende werkzaamheden	

7 Module: Onthaal en omgang met gasten - G004 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)

– Administratieve code: 9440

7.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module omvat het aanleren van technieken bij het ontvangen en bedienen van gasten.

De nadruk ligt op:

- het verwelkomen en het begeleiden van gasten
- het opdienen van gerechten en dranken
- het afruimen van de tafels
- het behandelen van klachten.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

7.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

7.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De werkplek kunnen onderhouden. Het zaalmaterieel kunnen sorteren. Het zaalmaterieel kunnen reinigen. Het zaalmaterieel kunnen opbergen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen opruimen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen schoonmaken. Met reinigingsproducten en -middelen kunnen omgaan. Met desinfecteringsproducten en -middelen kunnen omgaan.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	Onderhoud <ul style="list-style-type: none"> • Lokalen • Zaalateriaal 	De algemene reiniging van het restaurant. Het preventief dagelijks onderhoud. Het onderhoud met contract.
Een zaalplan kunnen opstellen. Een zaal kunnen schikken.	BC 03 BC 03	<ul style="list-style-type: none"> • Zaal klaarzetten • Voorbereiding 	
De vestiaire kunnen ordenen. De gasten kunnen begroeten. Gasten naar hun plaats kunnen begeleiden. Op de noden van een gast kunnen reageren. Klachten kunnen behandelen.	BC 04 BC 04 BC 04 BC 04	Omgang met gasten onder begeleiding Restaurantbedieningen <ul style="list-style-type: none"> • Etiquette • Wellevendheidsregels 	
Serveermethoden kunnen toepassen. Volgens het protocol gasten kunnen bedienen. Glazen, porselein en bestek naargelang de keuze van het menu en de wensen van de gasten kunnen aanpassen.	BC 05 BC 05 BC 05	Bediening gasten <ul style="list-style-type: none"> • Bestek • Glazen • Porselein 	

8 Module: Interactie zaal/keuken - G005 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)

– Administratieve code: 9441

8.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module omvat het inoefenen van technieken bij het lezen, het aankondigen en het doorgeven van een bestelbon. Men leert hier hoe gerechten worden afgehaald in de keuken. Ook worden de draagtechnieken aangeleerd en veelvuldig ingeoeffend.

De nadruk ligt op:

- het klaarzetten van de zaal en het dienstmaterieel
- het lezen, het aankondigen en het doorgeven van een bestelbon
- het afhalen van gerechten uit de keuken
- het toepassen van draagtechnieken.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

8.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

8.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De werkplek kunnen onderhouden. Het zaalmaterieel kunnen sorteren. Het zaalmaterieel kunnen reinigen. Het zaalmaterieel kunnen opbergen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen opruimen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen schoonmaken. Met reinigingsproducten en -middelen kunnen omgaan. Met desinfecteringsproducten en -middelen kunnen omgaan.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	Onderhoud <ul style="list-style-type: none"> • Lokalen • Zaalateriaal 	De algemene reiniging van het restaurant. Het preventief dagelijks onderhoud. Het onderhoud met contract.
Tafels en stoelen kunnen schikken. Het zaalmaterieel kunnen mastiekeren. Dienstmaterieel kunnen klaarzetten. Een standaardtafel kunnen dekken. Een bestelbon kunnen afroepen. Gerechten kunnen afhalen. Serveermethoden kunnen toepassen. De wetgeving betreffende de opslag van goederen en afvalverwijdering kunnen naleven.	BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03	Werkzaamheden in de zaal <ul style="list-style-type: none"> • De mise-en-place. • Voorbereiding tot de dienst. • Het dekken van een tafel. • De bestelbon. • Het afhalen van gerechten. • De soorten serveermethoden. • Afvalplan 	
Een bestelbon kunnen lezen. Gerechten kunnen doorgeven.	BC 04 BC 04	Aan de kaart werken	

9 Module: Zaalvoorbereiding en bediening van gasten - G041 - 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)

– Administratieve code: 9442

9.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module omvat het aanleren van technieken bij het opmaken van bestellingen, het bedienen van gasten en het voorbereiden van zaalversnijdingen en -bereidingen.

De nadruk ligt op:

- het opnemen van bestellingen
- het bedienen van gasten
- het voorbereiden van zaalversnijdingen en –bereidingen.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

9.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

9.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De werkplek kunnen onderhouden. Het zaalmaterieel kunnen sorteren. Het zaalmaterieel kunnen reinigen. Het zaalmaterieel kunnen opbergen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen opruimen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen schoonmaken. Met reinigingsproducten en -middelen kunnen omgaan. Met desinfecteringsproducten en -middelen kunnen omgaan.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	Onderhoud <ul style="list-style-type: none"> • Lokalen • Zaalmetaal 	De algemene reiniging van de restaurant. Het preventief dagelijks onderhoud. Het onderhoud met contract.
Een zaal kunnen schikken. Materieel kunnen mastiekeren. Dienstmaterieel kunnen klaarzetten. Een tafel kunnen dekken. Serveermethoden kunnen toepassen. De wetgeving betreffende de opslag van goederen en afvalverwijdering kunnen naleven.	BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03	De werkzaamheden in de zaal	
Recepten kunnen lezen en kunnen begrijpen. Zaalmaterieel kunnen gebruiken. Producten kunnen klaarzetten. Eenvoudige zaalbereidingen kunnen uitvoeren. Eenvoudige zaalbereidingen kunnen presenteren.	BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04	Eenvoudige zaalbereidingen Zaalmaterieel	
Producten kunnen klaarzetten. Zaalmaterieel kunnen gebruiken.	BC 05 BC 05	Zaalversnijdingen Zaalmaterieel	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Bestellingen kunnen opnemen. Glazen, porselein en bestek kunnen aanpassen.	BC 06 BC 06	Aan de kaart werken Gastenbediening	

10 Module: Zaalversnijdingen en -bereidingen - G042 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)

– Administratieve code: 9443

10.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module omvat het aanleren van de technieken bij het opmaken van bestellingen, de bediening van de gasten en de voorbereidingen tot de zaalbereidingen en -versnijdingen.

De nadruk ligt op:

- het opnemen van bestellingen
- het bedienen van gasten
- het uitvoeren van zaalversnijdingen en –bereidingen.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

10.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

10.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De werkplek kunnen onderhouden. Het zaalmaterieel kunnen sorteren. Het zaalmaterieel kunnen reinigen. Het zaalmaterieel kunnen opbergen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen opruimen. De zaal en bijhorende lokalen kunnen schoonmaken. Met reinigingsproducten en -middelen kunnen omgaan. Met desinfecteringsproducten en -middelen kunnen omgaan.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	Onderhoud <ul style="list-style-type: none"> • Lokalen • Zaalmateriaal 	De algemene reiniging van het restaurant. Het preventief dagelijks onderhoud. Het onderhoud met contract.
Een zaal kunnen schikken. Materieel kunnen mastiekeren. Dienstmaterieel kunnen klaarzetten. Een tafel kunnen dekken. Serveermethoden kunnen toepassen. De wetgeving betreffende de opslag van goederen en afvalverwijdering kunnen naleven.	BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03	Werkzaamheden in de zaal <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding tot de dienst • Het dekken van een tafel • De verschillende serveermethodes • Afvalplan 	
Recepten kunnen lezen en kunnen begrijpen. Zaalmaterieel kunnen gebruiken. Producten kunnen klaarzetten. Eenvoudige zaalbereidingen kunnen uitvoeren. Eenvoudige zaalbereidingen kunnen presenteren.	BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04	Eenvoudige zaalbereidingen Zaalmaterieel Zaalbereidingen en het dressereren	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Producten kunnen klaarzetten. Zaalmaterieel kunnen gebruiken. Zaalversnijdingen kunnen voorbereiden. Zaalversnijdingen kunnen uitvoeren. De versneden gerechten kunnen schikken.	BC 05 BC 05 BC 05 BC 05 BC 05	Zaalversnijdingen Zaalmaterieel Zaalversnijdingen en het dressereren	
Volgens het protocol gasten kunnen bedienen. Op de noden van een klant kunnen reageren.	BC 06 BC 06	Gasten bedienen	

11 Module: Drankenkennis, bar en cocktails - G043 - 40 Lt (10 Lt TV & 30 Lt PV)

– Administratieve code: 9444

11.1 Algemene doelstelling van de module

Deze module omvat het inoefenen van het serveren van verschillende dranken die geserveerd worden in een restaurant of bij banketten.

De nadruk ligt op:

- het tappen en schenken van bier
- het schenken en het serveren van alcoholische en niet-alcoholische dranken
- het klaarmaken, het schenken en het serveren van warme dranken.

In deze module wordt veel aandacht besteed aan veiligheid en hygiëne.

11.2 Beginsituatie

- Er zijn geen bijkomende instapvoorwaarden bovenop de algemeen geldende instapvoorwaarden van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs.

11.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De vigerende hygiënenormen kunnen respecteren. HACCP kunnen toepassen. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke hygiëne kunnen naleven. De vigerende milieunormen kunnen respecteren. De vigerende veiligheidsnormen kunnen respecteren. Richtlijnen met betrekking tot persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen naleven. Een ergonomische werkhouding kunnen aannemen. Ergonomisch kunnen tillen. EHBO bij brand- en snijwonden kunnen toepassen.	BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01 BC 01	Veiligheid <ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheid • Infrastructuur • Persoonlijke Hygiëne <ul style="list-style-type: none"> • Voedselhygiëne en toepassing HACCP • Persoonlijke hygiëne • Kledij en persoonlijke beschermingsmiddelen • Materialen • Werkomgeving Milieu <ul style="list-style-type: none"> • Sorteren • Opslag • Energie • Waterverbruik EHBO <ul style="list-style-type: none"> • Brandwonden • Snijwonden Ergonomie <ul style="list-style-type: none"> • Tillen • Werkhouding • Werkhoogte 	Evacuatieoefening. Gebruik messenset en snijtechnieken. Kruisbesmetting toelichten. Vigerende kleurcodes benoemen. Bewaren en stockeren toelichten en laten uitvoeren. Wijzen op gevaren bij niet toepassen hygiëneregels. Techniek handenwassen demonstreren. Aandacht voor haartooi. Schoonmaakplan doen naleven. Ongeval gebruiken als voorbeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De glazen kunnen mastiekeren. Voorraadtekorten kunnen melden. De bar kunnen aanvullen. De garnituren kunnen klaarzetten.	BC 02 BC 02 BC 02 BC 02	De bar voorbereiden	
Een etiket kunnen lezen. Waters kunnen serveren. Vruchtensappen kunnen serveren. Vruchtendranken kunnen serveren. Groentesappen kunnen serveren. Frisdranken kunnen serveren. Siropen kunnen serveren.	BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03 BC 03	Alcoholvrije dranken schenken	
Een etiket kunnen lezen. Glazen kunnen spoelen. Glazen kunnen drogen. Een tapinstallatie kunnen instellen. Bier kunnen tappen. Bier kunnen uitschenken. Bier kunnen serveren. Een tapinstallatie kunnen onderhouden. Koelingen kunnen onderhouden.	BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04 BC 04	Bier <ul style="list-style-type: none"> • De dienst van de glazen • Drukregeling • Taprituelen • Schenkrituelen • Het algemene onderhoud van een tapinstallatie. • De koeling onderhoud en gebruik. 	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Aperitieven op wijnbasis kunnen serveren. Bitters kunnen serveren. Anijsdranken kunnen serveren. Likeuren kunnen serveren. Destillaten kunnen serveren.	BC 05 BC 05 BC 05 BC 05 BC 05	Alcoholhoudende dranken <ul style="list-style-type: none"> • Vermouth • De bitters • Anijsdranken • Likeuren • Destillaten 	
Barmaterieel kunnen gebruiken. Glazen kunnen gebruiken. Cocktails kunnen bereiden. Gemengde dranken kunnen bereiden. Cocktails kunnen serveren. Gemengde dranken kunnen serveren.	BC 06 BC 06 BC 06 BC 06 BC 06 BC 06	Het barmaterieel Onderhoud Cocktail <ul style="list-style-type: none"> • Soorten • Bereiding • Schenken Gemengde dranken <ul style="list-style-type: none"> • Soorten • Bereiding • Schenken 	
Melk kunnen serveren. Cacao kunnen serveren. Koffie kunnen serveren. Thee kunnen serveren. Infusies kunnen serveren. Samengestelde warme dranken kunnen serveren.	BC 07 BC 07 BC 07 BC 07 BC 07 BC 07	Warme dranken en het schenken ervan	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Witte wijnen kunnen schenken. Rode wijnen kunnen schenken. Rosé wijnen kunnen schenken. Mousseerende wijnen kunnen schenken. Algemene regels van wijnadvies kunnen toepassen.	BC 08 BC 08 BC 08 BC 08 BC 08	Wijnen <ul style="list-style-type: none"> • Soorten • Schenken 	Indeling volgens kleur, temperatuur, stille, mousseerende ...

12 Bibliografie

12.1 Algemeen

- ALLAN, T., Varkensvlees, Time Life Amsterdam, 1979
- BICKEL, W., en KRAMER, R., Wild en gevogelte in de internationale keuken, L.J. Veen, Wageningen Amsterdam, 1974
- BILLER, R., Feestelijk garneren, P&P Culinair 1986, ISBN 90 6590 130 2
- BOERJAN, D., Fijne vleeswaren, Lannoo Tiel, 1995
- BORN, W., Elseviers groot kruidenboek, alles over wilde vruchten, kruiden, paddestoelen, Elsevier Amsterdam
- BORN, W., Meer met gehakt, Zomer en Keuning Amsterdam, 1989
- BVBA Pampus, Worst en vleeswaren, ISBN 90 9004 390 x
- CARON, A., Het Vleesboek: tips en wetenswaardigheden uit de ambachtelijke slagerij van Fred de Leeuw, Tirion Baarn, 1999
- CLAEYS, E. en LAUWERS, N., Kwaliteit en technologie van vlees, ISBN 90-804576-2-0, D/1998
- DE BRABANDER – DE MEYER, Vlees?, Bamst, 1998, ISBN 90 382 0171 0
- DE NAEYER, M., Sierlijk schotels schikken, Uitgeverij Lannoo, oktober 1999
- DE NAEYER, M., Vrienden vragen, Uitgeverij Lannoo, november 2002
- DE SCHUTTER, D., DE WILDE, D., GORIS, J., Basisgerechten, Pelckmans Kapellen, 1999, ISBN 90 289 2367 5
- DE SCHUTTER, D., DE WILDE, D., VAN HEUCKELOM, R., Basisbegrippen van de keuken, Pelckmans Kapellen, 2000, ISBN 90 289 2181 8
- VAN HERP J., DE BACKER M., VAN FRAUSUM M., HELLEMANS L., DE SCHUTTER D., Brood- en Banketbakkerij, Pelckmans Kapellen, 2003, ISBN 90 289 2455 8
- DE SCHUTTER D., WALGRAEVE L., Pelckmans Kapellen, Wereldkeuken, 2004, ISBN 90 289 3452 9
- De Warenwetgeving, Die Keure Brugge
- Distributievormen, SVO Nederland, 1998
- EHLERT, F., LONGUE, E., RAFFAEL, M., WEKEL, F., Het grote patéboek, M&P boeken, Weert, 1983
- FABER, N.J.M., HOLKENBORG, B.J., en KOSTER, W.A., Productie van enkelvoudige producten, inleiding tot de vleeswarenproductie, SVO Utrecht
- FABER, N.J.M., LAMME, F., en VAN TRIGT, P.H., Worst en vleeswaren, SVO Utrecht, 1991
- Food & Meat De Slager, De Belgische Beenhouwerij
- FRENTZ, J.C., Encyclopedie de la charcuterie, Saussana Frankrijk, 1982
- FRENTZ, J.C., L'artisan traiteur, Cuisine froide 1 + 2, St. Honoré Frankrijk
- Friedrich W.E / Longue E / Raffaël M / Wisel F, Het grote patéboek
- Gids voor goede hygiënepraktijken bij de voedselvoorziening, FAVV (Algemene eetwareninspectie)
- HACCP Handboek voor de vleeswarenindustrie, Fenavian 1997
- Handboek gastronomie, vademecum, Lannoo/Tirion, 2001
- Handboek voor slaggers en spekslaggers, CEMA, Brussel
- Handleiding GMP-HACCP, Milieu De beenhouwer, Continental Printing Deurne, 1997
- Handleiding voor de beenhouwer en de vleeswarenbereider, MIM Deurne, 1994, ISBN 90 341 0685 3
- Het kalf in al zijn Glorie, BVK
- HUIZENGA, J., Handboek vlees en vleesproducten, Elsevier Amsterdam, 1970
- Hygiëne op de werkvloer, Die Keure Brugge
- I.V.K., Reglementering slachtvlees/vis/gevogelte, Die Keure 2002
- KISKALT, I., Werken met Brooddeegideeën

KOCH HERMANN, Die fabrikation feiner fleisch und wurstwaren, Deutscher Fachverlag GmbH, Frankfurt am Main

KOSTER, W.A., en FABER, N.J.M., Werken met vlees en vleeswaren, De Ruiters Gorinchem, 1989

Lekker koken met varkensvlees, VLAM

LEMSTRA, P., WERLEMANN, I., Schikken met groenten, Terra, 1998, ISBN 90 6255 813 5

MENGELOTTE, P., BICKEL, W. & ABELANET, A., Buffetten en Ontvangsten, Tirion Baarn, 1992

Lic. K. NEYTS, HACCP Opleiding Vleessector, IPV 2001

MOERMAN, JR. P.C. Hulpstoffen van vleeswaren Deel3, Centraal instituut voor voedingsonderzoek

Dr. Ir. PAELINCK, H., en Ir. DEPRE, S., Monografie Gedroogde zouterijwaren, KAHO IWT 980063

Praktische koken: groenten – soepen, Time Life Boeken, Zomer en Keuning Amsterdam

RUFFEL, D., La charcuterie cuite, St-Honoré Frankrijk, 1990

RUFFEL, D., La charcuterie cru, St-Honoré Frankrijk, 1990

RUFFEL, D., Traité de la charcuterie artisanale, St-Honoré Frankrijk, 1990

SALVETTI, F., De Beenhouwersstraat, het vlees en de ambacht doorheen tijden en culturen

Lannoo, Tielt 1985

SCHONHERR, CH., Wild – Gevogelte, Elsevier Brussel, 1979

SERV, Beroepsprofiel 'Slagersgast – slager/spekslager – zelfstandig slager/spekslager', D/2002/4665/45

SPENCER-SMITH, J., Chinees koken, Mp, ISBN 90 659 900 805 6

SYMONS, P.E.A., Medische aspecten van ziekten veroorzaakt door voedingsmiddelen

S.V.O., Vleesbewerken, Elenckwijk Utrecht, 1978

THOMMA, I., Kalte Platten

THOMPSON, D., Runds- en kalfsvlees, Time Life Amsterdam, 1981

TIMMERMAN, G., De praktische voedingsgids + cd-rom, Die Keure Brugge, 2004

Van Kerrebroeck W, Vleeswarenindustrie en Ph Liquid

VAN RAEMDONCK, G., Basistechnieken Sausen Fonds Soepen

VAN SCHOONENBERGHE, E., Hygiënisch concipiëren en produceren van voedingsmiddelen, KaHO Sint-Lieven Gent, 1996

VAN SCHOONENBERGHE, E., Reinigen en desinfecteren met inzicht, KaHO Sint-Lieven Gent, 1996

Dr. Lic. VERSELE, E. – Prof. Dr. Lic. CORNELIS, M. – Dr. JOURET, M., HACCP – Beschikking, 2001/471/EG/ en K.B. 28/08/2002, R.U.G. Universiteit Gent

WERSHOVEN / WEISENBERGER, Dekoratieve Fleisch- und Aufschnittplatten, WS 1986, Repro G m b H Offenbach

WUHRLE, E., WURHLE, H., Besser verkaufen, Das Grosse handbuch für die Fleischerei, Fachfrau Duitsland, 1992

Wok, Textcase, Groningen

Wild, Unie Boek BV, 1972, ISBN 90 269 3025 9

Kaas, Unie Boek BV, 1974, ISBN 90 269 3006 2

Cursusboek "Nijverheidshelper", Het Vlaamse Kruis vzw, e-mail: as@hvk.be, www.hetvlaamsekruis.be

MC GEE, H., Wetenschap en cultuur in de keuken, Nieuw Amsterdam, 2007, ISBN 90 468 0067 9

KLOSSE, P., Het proefboek, Trion Uitgevers, ISBN 90 439 0505 4

KLOSSE, P., Smaakstijlen, Trion Uitgevers, ISBN 90 439 0120 2

DAVIDSON, A., Noord-Atlantisch viskookboek, Scepter, 2001, ISBN 90 726 5314 9

DAVIDSON, A., Mediterraan viskookboek, Pereboom, 2003, ISBN 90 774 5510 8

THIS, H., Molecular Gastronomy: exploring the Science of Flavor, Columbia University Press, 2006, ISBN 97 802 3113 3128

VAN DAM. J, Kleine Johannes, Nijgh&Van Ditmar, 2006, ISBN 9038814550

BLUMENTHAL. H, Op Zoek Naar De Perfectie, Good Cook Publishing, 2008, ISBN 90 731 9156 4

ADRIA. F, Ei Bulli 2003-2004, 2003

KVLV, Ons kookboek, K.V.L.V, 2000, ISBN 90 804 8442 3

MARIEN. E, Cook En Chemist, Karakter, 2007, ISBN 90 611 2915 X

Escoffier.A, Guide Culinaire (Nouvelle Edition Broche) , Flammarion, 2001, ISBN 208200483X

Gringoire, Saulnier, Le Repertoire De La Cuisine , Flammarion, 1993, ISBN 2082000192

Robuchon.j, Grote Larousse Ganstronomique (Handboek voor de mondiale gastronomie), Kosmos, 2008, ISBN 9021530368

Huishoudelijke scholing M. Haldermans, G. Kockaerts Plantyn (oud boek geen ISBN NR°)

Cursus VDAB Professionele schoonmaaktechnieken, Directie beroepsopleiding, Keizerslaan 11 te 1000 BRUSSEL

3-daagse cursus i.v.m. Theoretische en Praktische opleiding van het Management en Technieken van Reiniging en Onderhoud – ECOLAB

www.ecolab.com

www.johnsondiverseylever.com Reinigingssystemen

www.lithofin.com

www.horecanet.be Opleidingen voor kamermeisjes

www.alpheios.be Chemische producten

www.amorimcork.com Kurk

12.2 Restaurant

Aurieres, Le service de restaurant d'étage et de thé, Flamarion, aris

Bisson, H., Roth, A., Technologie hôtelière, Tours

Bousault, Gestion hôtelière Equipement d'Hôtel, Flammarion, Paris

De cock, E., Zaalkennis voor restaurant, Van In, Lier

DE WILDE D., Menuleer, Pelckmans Kapellen, 2000, ISBN 90 289 2651 8

De wulf, J., Serveerkunde, Standaard Boekhandel

Ensig, G., Serveren en organiseren

Tschans, Découpage, flambage et images, Ecole hôtelière, Lausanne

Van eyckern, Menu- en serveerkunde, Misset

Vercambre, brengman, vanduffel, buyck, dewulf, Restaurant- en serveertechnieken

Wergroep Belgische hotelscholen,, Zaal cursus

Culinaire encyclopedie, Elsevier

Etiquette, Elsevier

Larousse Gastronomique, Larousse

12.3 Dieetmaaltijden

Prof.dr.Raoul Rottiers en Agnes Notte-De Ruyter, Uw medisch dieet, lekker en gevarieerd, Stichting kunstboek Oostkamp ISBN 9789058560032

Desutter D. Basisbegrippen van de keuken Pelckmans ISBN 9028921818

Mindell E., Groot vitaminenboek, Elmar B.V. Rijswijk ISBN 9789038905136

De Jong V. en Kelling I., Gezond Lekker Eten, Kookboek voor volwaardige voeding, Christoffor. ISBN 9789062383047

Lauwers D. Handboek Ecologische Voeding, Velt ISBN 9080062685

Hutten, C.A.M. & Hutten-Groot, J.G.M. (2000). Bouwstenen voor gezondheids-zorgonderwijs. Werken in de zorg. Leerboek. Bohn Stafleu Van Loghum. ISBN 978903125900

De Keuleneer F., J. Pincemail Gezonde Kleur Koken met antioxidanten, Blouard F. ISBN 90-8090-961-0

info@velt.be – www.velt.be

www.weightwatchers.com

<http://nl.wikipedia.org/>

www.vig.be/

<http://www.wvvh.be/>

www.francoiseblouard.com

www.vig.be/content/pdf/VD_praktischegids.pdf<http://www.veiligvoedsel.org/documenten/27.pdf>:

<http://office.microsoft.com/clipart/>

12.4 Dienst aan de kaart/keuken

Van Hecke G. Vijf seizoenen koken met Geert Van Hecke, Stichting kunstboek, ISBN90-74377-68-8

Bruneau J P Stichting kunstboek, ISBN90-5856-038-4

Culinaria Frankrijk Könemann ISBN 3-8290-2021-X

Wynants P. Comme Chez Soi Robert Laffont ISBN 2-221-04291-3

www.gastronomenweb.net

www.infotalia.com/nl

www.webguide.be/gastronomie

12.5 Toonbankbediening - Grootkeukenvorbereiding

Convenience food handboek Food Academy

Cursus gemeenschapsrestauratie Erasmushogeschool J. Verhaeghe

Vademecum voor de catering

Cursus gemeenschaprestauratie (7 de specialisatiejaar) W.Oscé

www.unilever.be

12.6 Wildbereidingen

Gringoire T. en Saulnier L. le répertoire de la cuisine Oberthur ISBN 2-904578-01-3

Escoffier A. Le guide culinaire Hes ISBN 2-08-200077-6

Prosper montagné Larousse gastronomique isbn 2-03-008900-1

Maitsma mulier L.A.H. Culinaire encyclopedie van beusekom isbn 90-1000157-1

www.gezondheid.be

www.vlam.be

www.topchef.be

www.xquis.com

www.chefsimon

12.7 Drankenennis, bar & cocktails

HORECA BRANCHE INSTITUUT, Restauranttechniek deel 1, Zoetermeer, 2008, ISBN 9789052115306.

HORECA BRANCHE INSTITUUT, Drankenennis deel 2, Zoetermeer, 2008, ISBN 9052115281.

CAILHOL M. et GROSSELIN B, Pratique du bar et des cocktail, technologie du bar, gestion, uitg. BPI, Parijs, 1992, ISBN 2857080883

BROOM D, De barkeepers bijbel, uitg. Het spectrum, Nederland, 2008, ISBN 9027491879

12.8 Modetrends

Culinaire saisonnier, lente 2008

Culinaire saisonnier, zomer 2008

Ambiance culinaire

Mesdom L. Aanstormend culinair talent. Jonge wortels, stichting kunstboek, ISBN 10 90- 5856-218-2

Sang Hoon Degeimbre, l'Air du temps, ISBN 2-9600-487-6-8

Herman Sergio, Sergio, ISBN 90-7769525-7

www.gastronomenweb.net

www.wikipedia.be

www.passionforfood.be